

[Sonja Mikkelsen]

tinget i spørgetiden den 13. oktober 1982, og ministerens umiddelbare svar var meget positivt. Det har han også redegjort for her fra talerstolen i dag. Men desværre har vi ikke set nogen løsning endnu. Det er baggrunden for, at vi har fundet anledning til at fremsætte forslaget.

Ministeren angav i oktober, at det muligvis var nødvendigt med en ændring af bistandsloven for at klare problemerne, men tilkendegav også, at det ville være en vanskelig sag.

Egmont Højskolen er en folkehøjskole med statsligt tilskud efter de gældende regler efter folkehøjskoleloven. Det er imidlertid også en særlig højskole, idet den optager plejkrævende handicappede elever på lige fod med andre elever. Problemet er så: hvem skal betale de ekstra udgifter til plejen? Er det skolen? Det har den gjort siden 1. september for de elever, der var optaget inden. Er det eleverne? Det har de måttet gøre siden 1. september, hvis de har været optaget efter 1. september. Eller er det Odder kommune, som betalte indtil 1. september?

I socialdemokratiet mente vi ikke, at det var nogen af disse, der skulle holde for i denne sammenhæng. Derfor fremsatte vi dette forslag, som anviser to muligheder. Den ene er, at den oprindelige hjemstedskommune skal afholde udgiften – altså den kommune, hvorfra eleverne kommer. Den anden mulighed er, at staten giver et særligt tilskud.

Jeg skal i denne sammenhæng tilføje, hvis det kan hjælpe ministeren på vej, at jeg er vidende om, at Odder kommune er villig til at udføre den opgave, der kan være med at vurdere plejebehovet hos den enkelte for at få fundet ud af, hvad det er for et plejebehov, der måtte være på årsbasis.

Det er nok på sin plads, at jeg her takker ordførerne for den meget velvillige modtagelse, forslaget har fået her fra talerstolen. Det er jo ikke så tit, vi oplever en så fuldstændig opbakning om en sag. Det er selvfølgelig glædeligt. Med de faldne bemærkninger kan jeg vel konstatere, at der i hvert fald er et flertal for, at de handicappede elever også fortsat skal kunne komme på Egmont Højskolen og få deres pleje betalt, og at man ikke skal lide under, at der er to love, der ikke kan nå sammen.

Alt tyder på, at løsningen må blive det andet alternativ, som vi har peget på, nemlig

et statsligt tilskud. Jeg ville gerne, om ministeren kunne bekræfte dette.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg kan bekræfte, at den eneste mulighed er et statsligt tilskud. Det, vi kan undersøge nu her i den kommende tid, er, på hvilken måde vi bedst kan gennemføre det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Mette Madsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 96:

Forslag til folketingsbeslutning om en ny sømandslov.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.
(Fremset 8/4 83).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Stetter):

Hr. Tommy Dinesen har fremsat forslag til folketingsbeslutning, som pålægger regeringen at udarbejde forslag til en ny sømandslov. Beslutningsforslaget giver anledning til følgende bemærkninger.

På grund af skibsfartens særlige karakter kan og bør der ikke være samme arbejdsmiljøregler på land og i skibene. Visse regler må være specielle for landerhvervene, andre for skibsfarten.

Efter sømandslovens § 54 påhviler det den, der leder arbejdet om bord, at sørge for, at sømanden er tilstrækkeligt beskyttet mod ulykkestilfælde og sundhedsfarlig påvirkning. Arbejdslederen skal ved instruktion og tilsyn

[Industriministeren]

sikre, at arbejdet udføres på forsvarlig måde under hensyn til ulykkes- og sundhedsrisikoen. Denne bestemmelse, der i øvrigt svarer til § 25 i lov om skibes sikkerhed, er suppleret med en generel bemyndigelse til industriministeren til at fastsætte regler til forebyggelse af og beskyttelse mod sygdoms- og ulykkesfare om bord.

Med hjemmel i sømandsloven og lov om skibes sikkerhed er der bl.a. udfærdiget forskrifter om sikkerhedsrepræsentanter i skibe og forskrifter mod støj i skibe samt bestemmelser om anvendelse af åben ild i skibe. I lovgivningen om skibes sikkerhed findes en række sikkerhedsnormer af teknisk og konstruktionsmæssig art, der sigter på en generel beskyttelse af den, der færdes om bord i et skib. Hertil kommer, at der på de erhvervsfaglige grundkurs for søfarende og på maskinmester- og navigationsskolerne gives en grundig sikkerhedsuddannelse.

For så vidt angår spørgsmålet om større indflydelse til tillidsrepræsentanter i danske skibe kan jeg sige, at dette forhold på samme måde som i land traditionelt anses som et fagretligt spørgsmål, som derfor bør løses gennem aftaler mellem arbejdsmarkedets parter.

Det er forkert at drage den konklusion, at der ikke er sket en udvikling på området, fordi sømandsloven er 10 år gammel. Principperne i den gældende lovgivning og det administrative apparatur, hvor repræsentanter for de søfarende er inddraget, sørger for, at bestemmelserne på området løbende ajourføres.

Jeg finder derfor ikke behov for en ny sømandslov og må afvise forslaget.

Arne Jensen (S):

Under behandlingen af SFs beslutningsforslag nr. B 56 om sikring af danske søfolks rettigheder ved ulovlige transporter blev der fra flere ordførere givet tilslutning til et positivt udvalgsarbejde om forslaget, herunder at andre aspekter kunne inddrages i udvalgets forhandlinger. Disse forhandlinger har ikke fundet sted, fordi SF, som har fremsat forslaget, ikke har ønsket at drøfte det i udvalget. Det skal vi beklage. Det vil med andre ord sige, at beslutningsforslag nr. B 56 var et stort slag i luften.

Da SF afstod fra at drøfte forslaget andre steder end i pressen, stillede vi fra socialdemokratiet spørgsmål i erhvervsudvalget for dog i det mindste at søge afklaret, om de gode viljer, som blev udtrykt ved førstebehandling af B 56, ville vinde en vis genklang hos industriministeren. Hvis jeg må have lov at citere, har vi stillet følgende spørgsmål:

»Finder ministeren anledning til – på baggrund af ændringer af arbejdsmarkedslovgivningen det sidste tiår – at tage sømandsloven op til fornyet overvejelse?«

Svaret foreligger ikke på nuværende tidspunkt, så jeg skal tillade mig at henvise til mine ordførerbemærkninger ved behandlingen af B 56 og så i øvrigt afvente de realistiske muligheder, der måtte foreligge for ændringer i sømandsloven. Det må være acceptabelt også for SF, som med dette beslutningsforslag i høj grad har benyttet sig af ideen om genbrug, for man har bl.a. i stor udstrækning citeret fra de tidligere beslutningsforslag.

I socialdemokratiet går vi altid til udvalgsarbejde med åbent sind, og vi går da også ud fra, at SF lader dette beslutningsforslag komme til behandling i udvalget, uanset at forslaget fremtræder som noget, man kan kalde hastværksarbejde.

Henning Andersen (KF):

Det konservative folkeparti kan ikke medvirke til dette beslutningsforslag. Selv om den gældende sømandslov er ti år gammel, fungerer den ganske godt. Det er ikke rigtigt, når forslagsstillerne i bemærkningerne til forslaget påpeger, at man på arbejdsmiljøområdet ikke er à jour til søs. Tværtimod vil jeg sige, at både skibenes indretning og besætningernes uddannelser ligger på et meget højt niveau. Ligeledes finder der fortsat en god og en forsvarlig efteruddannelse sted inden for hele søfartsområdet. I øvrigt bør det vel også understreges, at man ikke på alle områder kan sammenligne en arbejdsplads til søs med en arbejdsplads på land; et skib er jo en meget speciel arbejdsplads.

Til sidst vil jeg sige, at spørgsmålet om mere indflydelse til tillidsmænd om bord efter vor opfattelse hører hjemme i aftaler mellem arbejdstager og arbejdsgiver.

Jeg skal afvise forslaget.

Svend Heiselberg (V):

Det er klart, at venstre som et gammelt vikingeparti har stor forståelse for de søfarendes problemer, men vi mener faktisk ikke, det er nødvendigt at ændre sømandsloven, som jo kun er ti år gammel, for at imødekomme de søfarendes problemer. Såvel de uddannelsesmæssige som de sikkerhedsmæssige problemer mener vi må være fagretlige spørgsmål, som vi ikke behøver at ændre sømandsloven for at imødekomme. Derfor må venstre afvise forslaget.

Lawaetz (FP):

Man måtte føle sig stærkt beroliget, når man hørte, hvad industriministeren læste op, hvis disse bestemmelser bliver overholdt, for så kunne det se ud, som om de fungerede helt godt. Jeg vil gerne pege på noget af det vigtigste; det er naturligvis uddannelse og sikkerhed – vi har lige set tilfældet med den norske færge.

Jeg vil give den socialdemokratiske ordfører ret i, at dette ligner hastværksarbejde. Teksten er jo så enkel, at en vedtagelse også kunne være farlig for erhvervet, når der simpelt hen står, at søfolk skal have samme rettigheder, som andre danske arbejdere har på arbejdsmarkedet. Det lyder så tilforladeligt, men der er jo visse forskelle, som man også har været inde på, mellem en arbejdsplads på land og en arbejdsplads på søen. Man har altid sagt, at der i en vanskelig eller farlig situation på havet kun skulle være én, der bestemte, og det var skibets kaptajn. Jeg har – og vel ikke helt uden grund – en vis skepsis med hensyn til SFs oversættelse af begrebet demokratisering til søs. Er skibet ved at gå ned, er det ikke et møde i samarbejdsudvalget, der er brug for, men en fast og kyn-dig hånd til at tage en hurtig beslutning.

Hvad angår tillids- og sikkerhedsrepræsentanter, er dette i det store og hele, som det også er blevet nævnt, overenskomstsspørgsmål, og dér tror jeg egentlig ikke at sømandsformanden, hr. Preben Møller Hansen, giver arbejdsgiverne mere end højst nødvendigt. Jeg betvivler, om hr. Tommy Dinesen eller andre fra SF med al respekt for disse medlemmer kunne gøre det bedre. Hensigten er naturligvis at gøre det bedre for sømændene og ikke for rederne, men tænker man også på, at danske søfolk gerne skal holdes i ar-

bejde? Det er jo nok værd at tage med i overvejelserne.

Med uhyggelig erfaring for, hvor mange virksomheder miljølovgivningen allerede har lukket, ville jeg være meget forsigtig med at lade SF få alt for frit slag om bord på skibene. Danmark er ikke interesseret i, at flere skibe skal sejle under bekvemmelighedsflag for at undgå miljølovene, der er strengere i vores land end de fleste andre steder. Danmark er heller ikke interesseret i, at der bliver påmønstret flere udenlandske søfolk, f.eks. kinesere, som ingen vrøvl gør i forhold til de forkælede danske sømænd. Hvad angår såkaldt ulovlig transport, er det jo et spørgsmål om, hvem der vurderer, om det er ulovligt, og ingen skal bilde mig ind, at et moderne lands sømænd ikke aner, hvad de sejler med i lasten. I øvrigt er der også noget, der hedder faretillæg, hvis man tror, der er en risiko.

Endelig vil jeg pege på, hvad SF måske ikke har lagt mærke til, at skibene bliver stadig bedre med hensyn til mandskabsforhold. Jeg havde fornøjelsen at se A. P. Møllers nyeste skib – det er måske noget, man ikke bryder sig om at høre om – og det var indrettet med førsteklases luksus for mandskabet, således at hver havde en dejlig lille lejlighed med badeværelse; desuden var der swimmingpool, bordtennis og mange andre ting. Jeg tror nok, det måske tjener landets økonomi og søfolkene måske også bedst, om man blander sig mindst muligt.

Janne Normann (RV):

Det var anden gang i dag, jeg hørte ordføreren for forslagsstillerne benævnt som Thomas Dinesen; det begriber jeg faktisk ikke, for jeg synes ikke, der er noget som helst i indholdet eller den sproglige udformning af dette forslag, der leder tanken hen på noget slægtskab til Karen Blixen.

Det er uelegant udformet, især selve teksten, nemlig at der skal gives danske søfolk samme rettigheder, som andre danske arbejdere har på arbejdsmarkedet. Hermed har man i og for sig afskåret sig fra at gå ind i en seriøs diskussion, fordi enhver modstander af at ændre sømandsloven vil kunne hen-vise til, at det er en alt for skrap formulering, eftersom der nødvendigvis må gælde andre vilkår til søs, end der gør til lands.

[Janne Normann]

Vi kan altså ikke støtte forslaget, som det er udformet, men vi er bestemt velvilligt indstillede over for mange af de tanker, der ligger bag, og som vi tidligere har drøftet i anledning af det forslag til ændring af sømandsloven, som ligger til grund for det beslutningsforslag, vi har til behandling i dag.

Vi er bekymrede over, at sikkerhedsrepræsentanter ikke har krav på at vide, hvad der er om bord – det nævnte mit partis ordfører også ved behandlingen af det tidligere forslag – det synes vi er urimeligt, særlig i ulykkestilfælde. Vi har også sympati for den tanke, hr. Tommy Dinesen formulerede i sin tid, nemlig at søfolk skulle have lov til at rejse hjem uden at komme i karantæne, hvis de opdagede, at de sejlede med ulovlig last.

Vi vil gerne se på en eventuel modernisering af disse regler, og i det hele taget vil vi søge de ansattes rettigheder også til søs varetaget bedst muligt. Derfor vil vi meget gerne se på mulighederne for en modernisering, en ajourføring og gerne også en demokratisering af sømandsloven. Det er vel ikke nogen naturlov, at en kaptajn skal have diktatoriske beføjelser. Også til søs må det være rimeligt at indføre noget mere demokrati, som vi bestræber os for det på arbejdspladser i land.

Vi tror altså en modernisering er tiltrængt, men selv om vi er kede af selve teksten, vil vi alligevel gå ind i et positivt udvalgsarbejde. Vi tror, der er behov for en ændring.

Anne Grete Holmsgård (VS):

VS kan tilslutte sig de intentioner, der ligger i beslutningsforslaget; om at give søfolk de samme rettigheder, som andre danske arbejdere har.

Men jeg synes faktisk, det er lidt under lavmålet, at SF har lavet så sjuskede bemærkninger til beslutningsforslaget, som de har gjort. Jeg synes, det er specielt trist, fordi hr. Tommy Dinesen selv er sømand og faktisk har en stor viden på dette område og kunne have brugt noget af sin viden til at argumentere lidt mere fyldestgørende. Jeg tror også, det ville have styrket muligheden for at få en bredere opbakning bag forslaget; i hvert tilfælde var det jo helt klart, at den socialdemokratiske ordfører forsøgte at kringe sig udenom, bl.a. med henvisninger til bemærkningernes karakter, men også med henvisning til et manglende udvalgsarbejde

angående det sidste beslutningsforslag, SF fremsatte. Hvad angår det sidste, ved jeg ikke, om det passer, idet jeg ikke selv var til stede i udvalget. Men i hvert tilfælde kan vi helt tilslutte os intentionerne.

Der står, at dette er et forslag til en ny sømandslov, men det har jo egentlig også betydning for en lang række andre områder, nemlig både for lov om skibes sikkerhed og for sønæringsloven, der bl.a. handler om de uddannelses kvalifikationer, man skal have, inden man får hyre. Jeg går ud fra, at meningen med dette her er, at der også skal ske konsekvensændringer i en række andre love.

Hvad angår arbejdsmiljøområdet, er det jo sådan, at arbejdsmiljøloven ganske enkelt ikke gælder for søfolk, og det finder vi ikke bare uheldigt, men helt uacceptabelt. Ministeren var selv inde på, at arbejdsmiljøbestemmelserne for søfolk er omtalt i sømandslovens § 54. Ja, det er rigtigt nok, men det er mindst talt en meget tynd omtale. Desuden er de omtalt i lov om skibes sikkerhed i henholdsvis § 25 og § 5, hvor der faktisk står, at industriministeren fastsætter nærmere regler for en række områder, herunder hele arbejdsmiljøområdet.

Så vidt jeg kan se, er der stadig væk ikke fastsat nogen regler på dette område. Loven trådte i kraft 1. juli 1980, men der er stadig væk ingen regler. Der er heller ingen regler for dette område i den tidligere gældende lov for området, altså den, der ikke længere har gyldighed, og som hedder lov om tilsyn med skibe. Men der er ingen egentlige regler for arbejdsmiljøbeskyttelse for søfolk, og jeg vil gerne have at vide, dels hvornår ministeren egentlig har tænkt sig at udfærdige regler på dette område, som han jo faktisk skal ifølge loven, dels hvilke regler han har tænkt sig at udforme, for det er jo fuldstændig uanstændigt, at der stadig væk ikke er nogen regler.

Jeg vil gerne gentage, at vi mener, disse regler skal være fuldstændig parallelle med dem, der gælder for folk på landjorden, og jeg synes egentlig, man må have noget dokumentation for både ministerens og andres påstande om, at der på grund af de særlige forhold til søs ikke kan gælde de samme arbejdsmiljøregler for søfolk som for andre arbejdere. Jeg synes, at de pågældende personer som et minimum må sige, hvad det er for nogle områder, man ikke kan have det på. Jeg vil da ikke udelukke, at der kan være

[Anne Grete Holmsgård]

enkelte detailområder, hvor man kan sige, at reglerne måske ikke skal være fuldstændig de samme, men i det store og hele må de være ens, og jeg kan ikke se, hvorfor de ikke skulle kunne opbygges på samme måde.

SF nævner desuden spørgsmålet om sikkerhedsuddannelse, og de ønsker en demokratisering til søs. Vi er enige i, at sikkerhedsuddannelsen skal være langt bedre, og at der skal ske en demokratisering. Jeg går ud fra, at det, SF bl.a. tænker på, er, at søfolkerne skal have ret til at vide, hvilke transporter de arbejder med, og hvilke transporter skibene rummer. Det var bl.a. indeholdt i det tidligere beslutningsforslag fra SF, og vi mener, det er fantastisk vigtigt, at de får den ret.

Jeg synes også, det kunne mane til eftertanke, at der i forbindelse med færgebranden forleden dag var temmelig stor fare for nogle af de ombordværende på grund af en aluminiumslast, som var ved at gå i brand, og som udviklede giftige dampe. Jeg tror ikke, det er nogen tilfældighed, at der var sådan en om bord ved denne brand. Jeg er ret sikker på, at det faktisk sker meget ofte, men at det selvfølgelig kun bliver kendt i forbindelse med en ulykke.

I de nugældende regler for sikkerhedsuddannelse og for sikkerhedsudvalg om bord står der overhovedet ikke en snus om transport af giftige stoffer, eller hvad man skal gøre i en ulykkesituation, og det er i hvert tilfælde helt uacceptabelt.

SF nævner i forbindelse med sikkerhedsuddannelse, at søfolks dødelighed ligger 200 pct. over andre arbejders. Det passer nu ikke helt, idet den undersøgelse, det drejer sig om, er en undersøgelse, Danmarks Statistik har foretaget fra 1970 til 1975, og den påviser, at dødeligheden ligger 118 pct. over gennemsnittet for andre arbejdere. Jeg synes ikke, der er nogen grund til at overdrive, for 118 pct. er i sig selv uhyggelig højt.

Til sidst vil jeg blot sige, at vi mener, uddannelsen skal gøres til en egentlig faglig uddannelse.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti kan ikke gå ind for det foreliggende forslag. Sømandsloven er måske nok 10 år gammel, men i praksis har man justeret den og fulgt med både på det

arbejdsmiljømæssige og på det sikkerhedsmæssige område.

Tommy Dinesen (SF):

Jeg vil først sige tak for de bemærkninger, der har været positive over for forslaget.

Der kunne godt have stået meget mere i beslutningsforslaget end det, der står, men jeg havde den opfattelse, at der ikke skulle stå alt for meget i et beslutningsforslag; jeg har i hvert fald set adskillige forslag her i salen, der har stået betydelig mindre i. Det, det har drejet sig om for mig, er kort at ride nogle af de ting op, som jeg mener der er problemer i.

Efter at vi havde forslaget om danske søfolks rettigheder ved ulovlige transporter til behandling, er der tre ting, man kunne tage op. Ministeren har svaret mig på noget af det, men jeg synes, han har gjort det meget arrogant. Det gælder f.eks. Grethe Four, der sejlede fra Sverige med ammunition, eller hvad det nu var, og hvis bestemmelsessted man ikke kunne få oplyst. Det kan man dårlig få et svar på i det hele taget. Men der er nu en undersøgelse i gang, som industriministeren var inde på, og så må man håbe, at vi får noget at vide derigennem.

Hvis man havde demokratiseret og havde givet besætningen større indflydelse på og indsigt i, hvad det skib, der var chartret af Grindstedværket, havde med, og hvor det skulle hen – men det vidste kaptajnen måske ikke engang – så tror jeg ikke, man havde smidt giften de forkerte steder; det havde man ikke turdet af frygt for, at nogle skulle sige fra i tide.

Også den færge, der lige er brændt oppe ved Norge, viser helt klart, at der er mange farlige laster til søs. Det kan man ikke, som industriministeren gør, bare affærdige med, at det går meget godt, når kaptajnen om bord på et skib siger: vi alene vide, for det er jo sådan, at der også er faldet nogle kaptajner ud over skibssiden – det er normalt sket ved ulykkestilfælde, men der er også nogle af dem, der er døde på anden måde – og hvem har så ansvaret? Det er ikke nok, at man bare har en kaptajn et eller andet sted, som skal vide alt. Det er vigtigt, at så mange som muligt – og det ved man også alle andre steder – er med til at tage beslutningerne, men det er måske ikke særlig konservativt. Man

[Tommy Dinesen]

kan også nævne en mand som politimesteren i Nakskov, der netop har udtalt, at der er mange forskellige laster om bord på færgerne.

Så er der nogle af ordførerne, der siger, at man får en god uddannelse og efteruddannelse. Dertil må jeg sige, at jeg har været 27 år i erhvervet, men jeg er aldrig blevet efteruddannet, så jeg ved ikke rigtig, hvor man har det fra.

Selvfølgelig er det en særlig arbejdsform, der er til søs. Men så vidt jeg kan se, er den eneste nyhed, der i de sidste 30 år er sket til søs, at man skal have en enkeltmandskoje, der skal være 198 cm lang og 60 cm bred; meget andet er der i hvert fald ikke sket.

Når man her i folketinget beskæftiger sig med, at arbejdere på landjorden har dårlige betingelser, f.eks. arbejder med giftige malinger, er det forbavsende, at man ikke gør det for søfolk, for deres problemer er jo ikke bare lasterne, det er også meget andet. Der er i hundredvis af eksempler på, at folk er kommet til skade og i værste fald er døde ved ulykkestilfælde om bord i skibe, fordi ingen ved, hvad det er, man arbejder med.

Der bliver sagt, at antallet af døds- og ulykkestilfælde kun er 118 pct. højere til søs, medens jeg har sagt, det var 200 pct. Det har jeg ikke sagt for at gøre det værre – det gør jeg normalt ikke – men fordi det er en oplysning, jeg har fået, da jeg i sin tid spurgte ministeren.

Når det andet forslag, som jeg ikke var med til at behandle i udvalget, ikke kom videre, var det, fordi jeg havde fået den opfattelse af Folketingstidende, at man var interesseret i at lave sømandsloven om. Derfor mente jeg, det var lige så godt, at man gjorde det fremfor noget af det andet, og det ved jeg at også søfolkene er meget interesserede i.

Men jeg er da glad for, at socialdemokraterne stadig væk vil være med til at se på, om der er noget, man kan lave om. Hr. Arne Jensen siger, at dette forslag er genbrug. Ja, selvfølgelig er det det – vi går også ind for genbrug i SF – men for mig er det sagen, det drejer sig om. Man kan høre og læse om, at kvinderne og fremmedarbejderne har det meget dårligt her i samfundet – hvad de også har – men det, der foregår til søs, er virkelig endnu værre, og så får man ikke engang nogen god løn for det.

Det med uddannelse mener jeg er meget vigtigt. Man kan da godt sige, at der er en god uddannelse til søs – det er vist efterhånden 3 eller 4 måneders sømandsuddannelse – men man lærer ikke noget om sikkerhed; det er et postulat at sige, at man gør det. Sikkerhed er noget, man lærer om, efterhånden som man sejler til søs. Desuden er der adskillige eksempler på, at danske redere tager udlændinge om bord, lige så snart de har mulighed for det, og udlændinge har i hvert fald ikke nogen uddannelse. Især på mange coastere er det sådan, at de udlændinge, der kommer om bord, ikke ved, om det er helligdag eller ej. De bliver simpelt hen misbrugt, og får heller ikke helligdagsbetaling. Betaling for farligt arbejde får de heller ikke – det er 200 kr. om måneden eller noget lignende.

Jeg kan forstå på venstre, at det er et gammelt vikingeparti, men jeg kan også forstå, at de ikke er kommet meget videre i den sag, og det er jo lidt beklageligt.

Industriministeren (Stetter):

Fru Anne Grete Holmsgård bekræftede, at ministeren har en generel bemyndigelse til at fastsætte regler om forebyggelse af sygdoms- og ulykkesfare om bord, og bad om eksempler.

Jeg kan oplyse, at der er udfærdiget en forskrift om sikkerhedsrepræsentanter, en forskrift om støj i skibe samt bestemmelser om anvendelse af åben ild i skibe, men dette er jo kun eksempler, og hvis der er ønske om yderligere eksempler, må jeg bede om, at spørgsmålet bliver stillet i erhvervsudvalget, så skal vi nok søge at besvare det.

Hr. Tommy Dinesen kan ikke være i tvivl om, at alle er klar over, at søen er en farlig arbejdsplads, og at der må herske den højeste grad af sikkerhed om bord, hvilket naturligvis også indebærer muligheden for at opnå en uddannelse, der sætter én i stand til at forhindre, at der sker skader. Jeg kan sige til ordføreren for forslagsstillerne, at alle instanser arbejder på at opnå den størst mulige sikkerhed.

Så skal jeg kun sige til hr. Svend Heiselberg, at alle her i og uden for salen efter min vurdering har stor forståelse og sympati for søfolk og for den indsats, søfolkene yder til den fælles husholdning, og det tror jeg gæl-

[Industriministeren]

der, uanset om man er et gammelt eller et nyt vikingeparti.

Arne Jensen (S):

Fru Anne Grete Holmsgård antydede i sin ordførertale, at jeg forsøgte at kringle mig lidt uden om en stillingtagen til beslutningsforslaget. Jeg mener bestemt ikke, at det er en korrekt fremstilling. Jeg henviste i mine bemærkninger bl.a. til mine ordførerbemærkninger under behandlingen af beslutningsforslag nr. B 56, og deraf fremgår det klart, at vi i allerhøjeste grad er positivt indstillet over for disse ting. Vi ønsker bare ikke at være med til at føre en dialog gennem dagspressen. Det er nu engang herinde og under et sagligt udvalgsarbejde, tingene foregår. Jeg må indrømme, at det har generet mig lidt, at beslutningsforslag nr. B 56 end ikke har været udvalgsbehandlet; det er ikke nogen rimelig fremgangsmåde.

Jeg må bede om, at man også fornemmer, hvordan det ligger rent politisk. Jeg tror, man ad den vej kommer lidt længere i en saglig behandling af forslagene. Man kan godt lave lidt presseomtale – bevares – men det hjælper ikke vore søfolk, og så har det jo alt sammen ikke nyttet ret meget.

Må jeg endelig sige til hr. Tommy Dinesen, at det nu engang er sømandsloven, vi diskuterer her. Jeg synes, der i sidste ombæring blev fremført så mange forskellige problemstillinger, at det næppe fremmer en saglig behandling af den sag, vi diskuterer.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Over for hr. Arne Jensen vil jeg gøre opmærksom på, at det, jeg gjorde, faktisk var, at jeg sagde, jeg syntes, det var meget trist, at SF ikke havde gjort noget mere ud af deres bemærkninger og af dokumentationen, for det er klart, at det svækker muligheden for at få en ordentlig opbakning bag forslaget. Men jeg kan forstå på hr. Arne Jensen, at han er interesseret i, at sagen bliver diskuteret grundigt i udvalget, og det synes jeg vi skal gøre, sådan at vi får udmøntet, hvad det er for nogle problemer, det drejer sig om, og dermed også får lagt nogle klare retningslinjer for, hvad der skal ændres i sømandsloven. Så kan vi diskutere, hvor langt vi kan nå med den politiske opbakning bag en bedre sømandslov.

Til ministeren vil jeg gerne sige, at jeg ikke talte om den generelle bemyndigelse til at udstede bekendtgørelser og cirkulærer, men om § 5 i lov om skibes sikkerhed, hvor der står:

»Til beskyttelse af personer, som er beskæftiget ved arbejde om bord, og som ikke omfattes af lov om arbejdsmiljø, fastsætter industriministeren regler om de ved sådant arbejde benyttede hjælpemidler og materialer, om disses indretning og mærkning, anvendelse, vedligeholdelse og pasning og om sikkerhedsarbejdet samt de sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold, hvorunder arbejdet om bord skal udføres.«

Der står meget tydeligt, at industriministeren fastsætter regler, og det har industriministeren ikke gjort endnu, selv om loven trådte i kraft den 1. juli 1980. Derfor vil jeg gerne have at vide, hvornår ministeren så vil fastsætte de regler, han skal fastsætte, og hvilke regler han havde tænkt sig at fastsætte på dette område, som er meget vigtigt.

Jeg spurgte også ministeren og en række af de andre ordførere, om de ikke kunne komme med nogle eksempler på, hvor man ikke kan have de samme arbejdsmiljøregler for søfarende, som man har på land, for det står fuldstændig postulatoisk, når man bare generelt siger, at forholdene på søen nu engang er vidt forskellige fra forholdene på landjorden, og at man derfor slet ikke kan udstrække arbejdsmiljøloven til også at gælde for søfolk. Den type argumentation mener jeg ikke er holdbar, og vi må da i det mindste høre nogle eksempler på, hvor det ikke kan lade sig gøre.

Tommy Dinesen (SF):

Ministerens taler lidt pænere om dette forslag, end han gjorde om det forrige, men jeg vil gerne vide, om ministeren, når han taler om sikkerhed, dermed også tænker på uddannelsen, for det er det, der er alfa og omega, det er det, der er baggrunden for, at man får det maksimum af sikkerhed, man kan forlange til søs. Som før sagt vil jeg ikke give VS ret i, at man kan sammenligne direkte med alle andre arbejdspladser; det kan man ikke; der er nogle helt specielle forhold til søs.

Når hr. Arne Jensen er inde på, at dette her har noget med dagspressen at gøre, må

[Tommy Dinesen]

jeg med det samme sige, at det forslag, som blev stillet i sin tid, overhovedet ikke blev omtalt i dagspressen, og jeg må indrømme, at det forbavser mig noget. Jeg ved ikke, om det skyldes, at de 15.000 søfolk, der tjener en masse valuta hjem til danskerne, ikke er noget købedygtigt publikum. Men det er meget lidt, der står om danske søfolk. Det eneste, der står, er de bombastiske udtalelser, der kommer, hvis man spørger Sømændenes Forbunds formand om et eller andet, ellers bliver søfolk overhovedet ikke omtalt i pressen, hvad jeg synes er meget dårligt.

Når jeg er inde på mange områder, er det, fordi der er mange områder, hr. Arne Jensen. Jeg prøvede at besvare nogle af de spørgsmål, der var stillet, men jeg skal som bod, fordi jeg ikke har skrevet nok i beslutningsforslaget, stille al min arbejdskraft til rådighed for at prøve på at være med til at viderebehandle det foreliggende forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af skattekontrollen. (Udvidet oplysningspligt. Tilvejebringelse af oplysninger fra pengeinstitutter m.fl.). (Lovforslag nr. L 120).

Eksemplarer er omdelt.

Skatte- og afgiftsudvalget har endvidere afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Standardfradrag til danske sømænd på udenlandske skibe m.v.). (Lovforslag nr. L 176).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Kulturudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til folketingsbeslutning om op-havsretsnedtrapping. [Af Glistrup (FP) m.fl.]. (Beslutningsforslag nr. B 42).

Eksemplarer er omdelt.

Kulturudvalget har endvidere afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om statstilskud m.v. til zoologiske haver. (Lovforslag nr. L 92).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Landbrugs- og fiskeriudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om landbrugsejendomme. (Lovforslag nr. L 149).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 5. maj 1983, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen oplåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 16.15